

**BUDOWA INFRASTRUKTURY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ
W MINISTERSTWIE TRANSPORTU, BUDOWNICTWA I GOSPODARKI
MORSKIEJ
W ETAPIE OBEJMUJĄCYM LATA 2012 – 2013**

1. WIADOMOŚCI WSTĘPNE

1.1 CHARAKTERYSTYKA ORGANU WIODĄCEGO

1) Stanowisko, imię i nazwisko, dane adresowe organu wiodącego, podstawa prawna

Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej jako minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej,

Sławomir Nowak

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

ul. Chałubińskiego 4/6

00-928 Warszawa

snowak@transport.gov.pl

tel. (+48 22) 630 11 00

- ustawa z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej* (Dz. U. z 2007r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2012.647.j.t.);
- ustawa z dnia 4 marca 2010 r. *o infrastrukturze informacji przestrzennej* (Dz. U. z 2010 r., Nr 76, poz. 489).

2) Stanowisko, imię i nazwisko, dane adresowe dotyczące punktu kontaktowego organu wiodącego

Naczelnik Wydziału Planowania Regionalnego i Współpracy Transgranicznej (BP2)

Lidia Piotrowska

Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Departament Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa

ul. Wspólna 2/4

00-926 Warszawa

tel. (+48 22) 661 82 42

email: lp Piotrowska@transport.gov.pl

3) Lista tematów (części tematów) przyporządkowanych ustawą o IIP

Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej jest organem wiodącym dla 4 tematu w III grupie tematycznej, tj. dla tematu:

„zagospodarowanie przestrzenne”, rozumianego jako zagospodarowanie terenu, w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno-gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych.

1.2 STRUKTURA KOORDYNACYJNA I WYKONAWCZA

1) Jednostki organizacyjne realizujące program oraz ich role.

Organem wiodącym dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne” jest Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, jako minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej.

Zadanie ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej wynika z ustawy o *infrastrukturze informacji przestrzennej* i jest wykonywane przez Departament Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa (BP).

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa zadanie to realizowane jest w Wydziale Planowania Regionalnego i Współpracy Transgranicznej (BP-2).

Brak jest wyodrębnionej jednostki organizacyjnej ds. infrastruktury informacji przestrzennej odpowiedzialnej za wykonanie zadań z zakresu budowy, utrzymania i użytkowania IIP oraz współpracy z innymi organami administracji publicznej w tym zakresie.

Organem administracji, który prowadzi rejestry publiczne zawierające zbiory danych przestrzennych związane z wymienionym w załączniku do ustawy tematem nr 4 z III grupy tematycznej jest wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

2) Jednostki współpracujące.

Jednostkami współpracującymi przy tworzeniu infrastruktury informacji przestrzennej są:

1. Jednostki samorządu terytorialnego (gminy).
2. Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Warszawie (IGPiM) – jednostka badawczo-rozwojowa nadzorowana przez MTBiGM. Specjalizuje się w tworzeniu opracowań, dokumentów dotyczących planowania przestrzennego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informatycznych, jakimi są systemy informacji przestrzennej (Geographical Information System). Instytut zajmuje się problematyką planowania przestrzennego w skalach: od planów miejscowych przez studia gminne i wojewódzkie do koncepcji zagospodarowania makroregionów.

We wszystkich tych zakresach Instytut realizuje: prace badawcze, monitoring zachodzących procesów, prognozowanie zmian, metodykę opracowań planistycznych i projektowych, koncepcje rozwiązań systemowych i szczegółowych, tworzenie propozycji rozwiązań prawnych, standaryzację i normowanie z zakresu gospodarki przestrzennej i komunalnej, bieżące doradztwo dla administracji rządowej.

3. Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych S.A. w Gliwicach (ISPiK S.A.) – Instytut prowadzący działalność wspomagającą potrzeby nowoczesnego rozwoju administracji w dziedzinach związanych z wykorzystywaniem geoinformacji, obejmującą prace badawczo – rozwojowe i dostarczanie technologii i produktów informatycznych służących umożliwieniu powszechnego dostępu do danych przestrzennych, w tym m.in. danych geodezyjnych i kartograficznych, danych o środowisku oraz danych dotyczących bezpieczeństwa publicznego.

Jedną z obecnych działalności Instytutu koncentruje się na wspomaganie budowy istotnych elementów społeczeństwa informacyjnego, w tym dotyczącej infrastruktury informacji przestrzennej, a w szczególności Geoportali i hurtowni danych i metadanych, zapewniających integrację i powszechny dostęp przez Internet do różnorodnych rodzajów geoinformacji gromadzonej i aktualizowanej przez sektor administracji publicznej, instytucje badawczo – rozwojowe i organizacje prywatne.

4. Centrum Informacji o Środowisku Zakład Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska UNEP/GRID – Warszawa, działający jako jeden z ośrodków globalnej sieci GRID (Global Resource Information Database) utworzonej w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska (UNEP - United Nations Environment Programme) w celu wzmocnienia efektywnego zarządzania zasobami środowiska naturalnego na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym. Jest to realizowane poprzez gromadzenie, analizowanie i upowszechnianie danych o środowisku. Ośrodki GRID pełnią m.in. rolę centrów zastosowań Systemów Informacji Geograficznej (GIS - Geographic Information Systems) w działaniach na rzecz badań i udostępniania informacji o środowisku.

Centrum UNEP/GRID-Warszawa pełni rolę specjalistycznego ośrodka zajmującego się pozyskiwaniem, przetwarzaniem i udostępnianiem informacji o środowisku, ze szczególnym zwróceniem uwagi na informację przestrzenną oraz upowszechnianiem zastosowań GIS i technologii informacyjnych, jako technologii wspomagającej zarządzanie środowiskiem.

3) Schemat organizacyjny.

Organ wiodący – Minister Transportu,
Budownictwa i Gospodarki Morskiej

współpraca

Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych S.A. w Gliwicach

Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Warszawie

Członek Rady IIP

Centrum Informacji o Środowisku

Zakład Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska UNEP/GRID –
Warszawa

Punkt kontaktowy

1.3 PODSTAWY PRAWNE

1) Ustawy, rozporządzenia, inne przepisy

Aktem prawnym regulującym problematykę zagospodarowania przestrzennego w Polsce jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. 2012.647.j.t.).

Ustawa określa:

- 1) zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej,
- 2) zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy
- przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań.

W w/w ustawie określono zasady kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na szczeblu gminnym (lokalnym), wojewódzkim i krajowym oraz wskazano prowadzenie analiz z zakresu zagospodarowania przestrzennego na szczeblu powiatu, tj:

1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.
2. Prowadzenie, w granicach swojej właściwości rzeczowej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego, odnoszących się do obszaru powiatu i zagadnień jego rozwoju, należy do zadań samorządu powiatu.
3. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w województwie, w tym uchwalanie planu zagospodarowania przestrzennego województwa, należy do zadań samorządu województwa.
4. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej państwa, wyrażonej w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, należy do zadań Rady Ministrów.

W ustawie tej określono również kompetencje ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, do których należy m.in.:

- 1) określenie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu projektu studium w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych;
- 2) określenie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu projektu planu miejscowego w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych;
- 3) określenie, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze rozporządzenia, sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa, uwzględniając w szczególności problematykę związaną z:
 - a) przygotowaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom zewnętrznym, a zwłaszcza agresji militarnej;

- b) przygotowaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom wewnętrznym, a zwłaszcza zagrożeniom bezpieczeństwa i porządku publicznego, katastrofom i klęskom żywiołowym oraz zagrożeniom gospodarczym i ekonomicznym;
- 4) określenie, w drodze rozporządzenia, wymaganego zakresu projektu planu zagospodarowania przestrzennego województwa w części tekstowej i graficznej, uwzględniając w szczególności wymogi dotyczące materiałów planistycznych, skali opracowań kartograficznych, stosowanych oznaczeń, nazewnictwa, standardów oraz sposobu dokumentowania prac planistycznych;
- 5) koordynacja zgodności planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju oraz w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego prowadzenie współpracy transgranicznej i przygranicznej w zakresie zagospodarowania przestrzennego, a także przygotowywanie okresowych raportów o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju;
- 6) określenie, w drodze rozporządzenia, sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego;
- 7) określenie, w drodze rozporządzenia, stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy oznaczeń i nazewnictwa.

Rejestry publiczne z zakresu zagospodarowania przestrzennego prowadzi wójt, burmistrz albo prezydent miasta, który prowadzi m.in. :

- a) rejestr planów miejscowych oraz wniosków o ich sporządzenie lub zmianę, gromadzi materiały z nimi związane oraz odpowiada za przechowywanie ich oryginałów, w tym również uchylonych i nieobowiązujących.

Zgodnie z definicją zawartą w załączniku do ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* przez „zagospodarowanie przestrzenne” rozumie się: zagospodarowanie terenu w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno – gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych.

Zgodnie z ustawą *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* tworzenie, aktualizacja i udostępnianie zbiorów metadanych infrastruktury, (...) jest zadaniem organów administracji, odpowiedzialnych w zakresie swojej właściwości za prowadzenie rejestrów publicznych zawierających zbiory związane z wymienionymi w załączniku do ustawy tematami danych przestrzennych, oraz osób trzecich, których zbiory włączane są do infrastruktury. Domniemywać należy, że zgodnie z w/w artykułem rejestrem publicznych z zakresu tematu „zagospodarowanie przestrzenne” jest rejestr planów miejscowych oraz wniosków o ich sporządzenie lub zmianę, prowadzony przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. W opinii Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w temacie „zagospodarowanie przestrzenne” nie występują osoby trzecie.

Należy także zauważyć, że w definicji zawartej w załączniku do ustawy, tj. w definicji „zagospodarowania przestrzennego” jest mowa o „dokumentach planistycznych”. Na podstawie ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych* sporządzane są dokumenty planistyczne, takie jak:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

Podkreślenia wymaga, że nie prowadzi się rejestrów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planów zagospodarowania przestrzennego województw. Z ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* wynika wprost, że chodzi o rejestry publiczne z zakresu tematów danych przestrzennych, o których mowa w załączniku do ustawy. W temacie „zagospodarowanie przestrzenne” (zgodnie z definicją i art. 5 tej ustawy) jest prowadzony rejestr planów miejscowych oraz wniosków o ich sporządzenie lub zmianę, przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

2) Potrzeby legislacyjne

Ustawa z dnia 4 marca 2010 r. *o infrastrukturze informacji przestrzennej* nie identyfikuje potrzeb zmiany ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (j.t. Dz. U. z 2012 r. poz. 647). Powyższy stan nie jest wynikiem braku takiej potrzeby, lecz skutkiem równoległego procedowania projektu ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* z projektem ustawy *o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw*, nad którym prowadzone od 2008 r. prace zostały ostatecznie zostały zawieszona w marcu 2011r.

Zgodnie z ustawą *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, tworzenie, aktualizacja i udostępnianie zbiorów metadanych infrastruktury, zwanych dalej "metadanymi", jest zadaniem organów administracji, odpowiedzialnych w zakresie swojej właściwości za prowadzenie rejestrów publicznych zawierających zbiory związane z wymienionymi w załączniku do ustawy tematami danych przestrzennych, oraz osób trzecich, których zbiory włączane są do infrastruktury.

Zasadnym wydaje się rozważenie potrzeby dokonania zmian w ustawie *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* mających na celu uwzględnienie uwarunkowań wynikających z ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej*.

2. PROGRAM DZIAŁAŃ W UJĘCIU TEMATYCZNYM

2.1 PROGRAM DZIAŁAŃ DLA TEMATU „ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE „

1) Analiza stanu obecnego w świetle obowiązujących już przepisów, projektów, specyfikacji danych INSPIRE oraz zidentyfikowanych potrzeb krajowych.

Na podstawie ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - czyli na poziomie gminnym (lokalnym).

Należy zaznaczyć, że zgodnie z w/w ustawą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzone po dniu 1 stycznia 1995 r., czyli sporządzone na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy, tj. ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *o zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 z późn. zm.), zachowują swoją moc.

Załącznik do ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* definiuje pojęcie „zagospodarowanie przestrzenne” jako zagospodarowanie terenu w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno – gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych.

Wnioskować należy, że zgodnie z ustawą o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz w związku z definicją zawartą w załączniku do ustawy o *infrastrukturze informacji przestrzennej* zagospodarowanie przestrzenne wynika z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który jest aktem prawa miejscowego. Poza miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza także studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, który jest drugim (oprócz planu miejscowego) dokumentem planistycznym. Podkreślić jednak należy, że studium gminy jest dokumentem planistycznym określającym politykę przestrzenną gminy, w tym jej uwarunkowania i kierunki rozwoju. Oprócz w/w dokumentów planistycznych sporządza się także plan zagospodarowania przestrzennego województwa. Plan ten sporządzają organy samorządu województwa. W planie tym uwzględnia się ustalenia strategii województwa oraz określa się w szczególności:

- podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych,
- system obszarów chronionych, w tym obszary ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony uzdrowisk oraz dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym,
- obszary problemowe wraz z zasadami ich zagospodarowania oraz obszary metropolitarne,
- obszary wsparcia,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary występowania udokumentowanych złóż kopalin.

Ustawa o *infrastrukturze informacji przestrzennej* nałożyła nowe obowiązki na ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, którym jest Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, będący organem wiodącym w temacie nr 4 z III grupy tematycznej, tj. w temacie „zagospodarowanie przestrzenne”, polegające na:

- 1) w zakresie swojej właściwości, uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, tworzeniu i wdrożeniu systemów szkoleń obejmujących w szczególności zagadnienia z zakresu tworzenia, aktualizacji i udostępniania metadanych, finansowanych z własnych środków budżetowych lub współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 2) udostępnianiu organom administracji i osobom trzecim, włączonym do infrastruktury, informacji niezbędnych do wykonania zadań polegających na wprowadzaniu rozwiązań technicznych zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych oraz harmonizację tych zbiorów i usług;
- 3) włączaniu do infrastruktury zbiorów i usług danych przestrzennych należących do osób trzecich za zgodą osób trzecich, jeżeli jest to zgodne z interesem publicznym, a włączane zbiory i usługi danych przestrzennych odpowiadają obowiązującym standardom technicznym;
- 4) w zakresie swojej właściwości, organizacji, koordynacji i monitorowania działań związanych z tworzeniem, utrzymywaniem i rozwijaniem infrastruktury, w zakresie przyporządkowanego tematu danych przestrzennych, mając w szczególności na względzie zapewnienie zgodności tych działań, w tym wprowadzanych rozwiązań technicznych, z przepisami dotyczącymi infrastruktury informacji przestrzennej;

- 5) uzgadnianiu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej planów określających zakres i metodykę działań związanych z realizacją zadań, o których mowa w pkt 4.

Zaznaczyć należy, że organem administracji odpowiedzialnym w zakresie swojej właściwości za prowadzenie rejestrów publicznych zawierających zbiory związane z wymienionym w załączniku do ustawy tematem danych przestrzennych jest wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

2) Aktualizacja list zbiorów danych IIP, INSPIRE i komplementarnych w temacie.

W ocenie MT, BiGM konkretyzacja list zbiorów danych, które będą podlegać ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej* (zbiory udostępniane w infrastrukturze polskiej) oraz list zbiorów danych podlegających dyrektywie INSPIRE (będą udostępniane na portalu europejskim) powinna zostać dokonana w dokumencie pn. „*Strategia harmonizacji w ramach infrastruktury informacji przestrzennej*”, której koordynatorem jest Główny Geodeta Kraju i która powinna zostać opracowana przy współdziałaniu wszystkich organów wiodących.

Nie utworzono jeszcze list zbiorów danych przestrzennych dla tematu.

Należy jednak zaznaczyć, że MT, BiGM podjął próbę opracowania list zbiorów danych przestrzennych z zakresu tematu „zagospodarowanie przestrzenne”.

3) Zakres i terminy prac wynikające z przepisów INSPIRE i potrzeb krajowych.

Mapa drogowa INSPIRE dla II załącznika dyrektywy, w którym znajduje się temat „zagospodarowanie przestrzenne”, wskazuje:

- 3 grudnia 2013 r. – dostępność metadanych dla danych przestrzennych z załącznika III;
- październik 2015 r. – dostępność zbiorów danych nowo zebranych i gruntownie przeorganizowanych z załączników II i III.

Przybliżony termin na udostępnienie zbiorów i usług danych przestrzennych z tego tematu to październik 2020 r. Ostateczny termin zostanie określony po publikacji reguł implementacyjnych w formie rozporządzenia Komisji Europejskiej.

Najważniejsze zadania wynikające z potrzeb wdrażania tematu „zagospodarowanie przestrzenne” do wykonania w najbliższym czasie to:

- opracowanie programu projektów szkoleniowych w ramach POKL,
- przeprowadzanie audytu danych planistycznych (inventaryzacji) dla potrzeb tworzenia profilu metadanych na szczeblu gminnym,
- określenie minimalnego zestawu danych referencyjnych dla potrzeb planowania przestrzennego,
- określenie zestawu danych źródłowych dla potrzeb planowania przestrzennego,
- określenie zestawu danych generowanych przez system planowania przestrzennego dla potrzeb innych sektorów,
- ocena skuteczności wdrażania INSPIRE w gospodarce przestrzennej,
- analiza potrzeb nowelizacji ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* pod kątem uwzględnienia wymogów infrastruktury informacji przestrzennej,

- opracowanie katalogu, profili, hierarchii a także zasad, aplikacji i wytycznych dla sporządzania metadanych planistycznych.

Zadania po 2012 r. to:

- współpraca z GGK w uruchomieniu usług metadanych,
- przeprowadzenie szkoleń w zakresie sporządzania metadanych planistycznych w gminach,
- koniec 2013 r. - zakończenie procesu wykonania metadanych dla dokumentów planistycznych w przekroju krajowym,
- koniec 2013 r. - opracowanie struktury informacji tematycznej infrastruktury informacji przestrzennej w zakresie kompetencji MT,BiGM,
- koniec 2014 r. - utworzenie i utrzymywanie portalu informującego i wspierającego wdrażanie INSPIRE w gospodarce przestrzennej,
- cyklicznie (corocznie) przeprowadzane oceny skuteczności wdrażania INSPIRE w gospodarce przestrzennej.

4) Planowane i realizowane projekty w temacie, stan realizacji oraz konkretne wyniki w latach 2012-2013.

MT,BiGM, dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne”, planuje w latach 2012 - 2013. realizację następujących projektów:

- rozpoczęcie przeprowadzania audytu danych planistycznych (inwentaryzacji) dla potrzeb tworzenia profilu metadanych - na szczeblu gminnym;
- analiza uwarunkowań organizacyjnych i prawnych oraz opracowanie wytycznych postępowania przy zgłaszaniu zbiorów oraz usług danych przestrzennych objętych infrastrukturą w temacie "zagospodarowanie przestrzenne";
- analiza potrzeb nowelizacji ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* pod kątem uwzględnienia wymogów infrastruktury informacji przestrzennej;
- określenie zestawu danych źródłowych dla potrzeb planowania przestrzennego;
- określenie minimalnego zestawu danych referencyjnych dla potrzeb planowania przestrzennego;
- określenie zestawu danych generowanych przez system planowania przestrzennego dla potrzeb innych sektorów;
- opracowanie katalogu, profili, hierarchii a także zasad, aplikacji i wytycznych dla sporządzania metadanych planistycznych.

5) Relacje względem innych organów wiążące się z tematem.

W odniesieniu do zagadnienia relacji względem innych organów MT,BiGM planuje podjąć kwerendę wśród organów administracji odpowiedzialnych w zakresie swojej właściwości za prowadzenie rejestrów publicznych, zawierających zbiory związane z tematem „zagospodarowanie przestrzenne” oraz wymianę doświadczeń z wdrażania rozwiązań infrastruktury informacji przestrzennej w ramach RPO (minimum referencyjne) oraz

projektów europejskich – nawiązanie współpracy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego w tym zakresie.

6) Stan do osiągnięcia na koniec roku 2013.

Na koniec 2013 r. planowane jest zakończenie prac nad opracowaniem katalogu, profili, hierarchii, a także zasad, aplikacji (programów) komputerowych i wytycznych dla sporządzania metadanych planistycznych (dla istniejących i nowych zasobów) i udostępnienie ich jednostkom samorządu terytorialnego (gminom).

Ponadto równie istotna jest analiza ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* pod kątem uwzględnienia wymogów infrastruktury informacji przestrzennej (z uwzględnieniem opinii Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz Głównego Geodety Kraju).

3. PROGRAM DZIAŁAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH

3.1 WZMOCNIENIE KOORDYNACJI

1) Wzmacnianie własnej struktury koordynacyjnej.

Sprawy wynikające z ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* wykonywane są przez Wydział Planowania Regionalnego i Współpracy Transgranicznej (BP-2). Należy zaznaczyć, że kompetencje z zakresu planowania na poziomie regionalnym (wojewódzkim) oraz współpraca transgraniczna zgodnie z ustawą z dnia 13 lipca 2012 r. *o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw* zostają przeniesione do ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (tj. Ministra Rozwoju Regionalnego). W związku z powyższym w Wydziale BP-2 zostaną zadania z zakresu ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej*. Wiąże się z tym konieczność zatrudnienia osób (około 3) posiadających kompetencje z zakresu systemów informacji przestrzennych, geodezyjnych i kartograficznych oraz informatycznych. Zadaniem tych osób byłoby inicjowanie i sterowanie procesem implementacji infrastruktury informacji przestrzennej w oparciu o usługi zewnętrzne oraz granty z programów badawczo-wdrożeniowych, specjalistycznych programów INSPIRE i innych programów europejskich.

2) Współdziałanie z organem koordynującym.

Współdziałanie z organem koordynującym, którym jest zgodnie z ustawą *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, Główny Geodeta Kraju, realizujący zadania ministra właściwego do spraw administracji publicznej, dotyczyć będzie w szczególności prac związanych z tworzeniem i utrzymywaniem wspólnych, dla różnych organów wiodących, elementów infrastruktury, w celu minimalizacji kosztów budowy i utrzymania tej infrastruktury, optymalizacji dostępu do zbiorów oraz usług danych przestrzennych. Ponadto współdziałanie to służyć będzie harmonizacji, bezpieczeństwu i jakości zbiorów i usług, jak również zapobieganiu zbędnemu pozyskiwaniu tych samych danych przez więcej niż jeden organ administracji.

3) Współpraca z innymi organami wiodącymi.

Sfera gospodarki przestrzennej (planowania przestrzennego) będzie w systemie infrastruktury informacji przestrzennej występować zarówno jako producent jak i konsument informacji. Informacje wejściowe dla planowania przestrzennego to przede wszystkim dane referencyjne, lokalizujące informacje branżowe w przestrzeni. Zbiory tych danych stanowią tematy znajdujące się we wszystkich grupach tematycznych ustawy o IIP. Dane referencyjne, służące

głównie do lokalizacji innych obiektów, to przede wszystkim tematy danych przestrzennych należące do pierwszej grupy tematycznej:

- systemy odniesienia za pomocą współrzędnych,
- systemy siatek georeferencyjnych,
- nazwy geograficzne,
- jednostki administracyjne,
- adresy,
- działki ewidencyjne,

oraz przewidziane do wdrożenia w późniejszym etapie, wyszczególnione w załączniku 2:

- ukształtowanie terenu (cyfrowe modele wysokościowe powierzchni terenu),
- ortoobrazy,

a także pochodzące z załącznika 3:

- jednostki statystyczne,
- budynki.

„Wsad” do systemu informacyjnego gospodarki przestrzennej (informacje wejściowe) będą stanowiły także inne tematy, w tym:

- sieci transportowe,
- hydrografia,
- obszary chronione,
- użytkowanie ziemi,
- geologia,
- gleba,
- obiekty produkcyjne i przemysłowe,
- obiekty rolnicze,
- rozmieszczenie ludności (demografia),
- strefy zagrożenia naturalnego,
- warunki meteorologiczno-geograficzne,
- obszary morskie,
- regiony biogeograficzne,
- siedliska i obszary przyrodniczo jednorodne,
- rozmieszczenie gatunków,
- zasoby energetyczne,
- zasoby mineralne.

Aby zapewnić dostęp do danych z innych źródeł w ramach systemu infrastruktury należy podjąć współpracę z innymi organami wiodącymi dla w/w tematów. Istotnym elementem w ramach współpracy z innymi organami wiodącymi wydaje się zawiązanie porozumienia z Głównym Geodetą Kraju w zakresie koordynacji działań wdrożeniowych dla tematu „gospodarowanie obszarem, strefy ograniczone i regulacyjne oraz jednostki sprawozdawcze”, dla którego organem wiodącym jest Główny Geodeta Kraju. Równie ważne jest nawiązanie współpracy z wszystkimi innymi organami wiodącymi, w zakresie innych danych referencyjnych, z których korzysta się w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4) Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego.

Ministerstwo planuje rozpoczęcie przeprowadzania audytu danych planistycznych (inwentaryzacji) dla potrzeb tworzenia profilu metadanych – na szczeblu gminnym. Współpraca z jednostkami samorządowymi polegać też będzie na uruchomieniu zestawu

projektów szkoleniowych (cyklicznych konferencji, w ramach zamówień publicznych) w ramach POKL. W ramach współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego polegać będzie również na określeniu/ustaleniu minimum referencyjnego warsztatu planisty.

Zgodnie z ustawą *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, organy administracji, prowadzące rejestry publiczne ze zbiorami danych, których dotyczy ustawa, w zakresie swojej właściwości - tworzą i obsługują sieć usług danych przestrzennych. Czyli odpowiedzialnymi za dostarczenie usług informacji przestrzennych są instytucje posiadające dane – w przypadku tematu „zagospodarowanie przestrzenne” jest to wójt, burmistrz albo prezydent miasta.

Zadaniem Ministra, jako organu wiodącego w zakresie tematu „zagospodarowanie przestrzenne” jest organizacja, koordynacja i monitorowanie ich działań w tym zakresie, a w szczególności zapewnienie zgodności, zwłaszcza wprowadzanych rozwiązań technicznych, z przepisami dotyczącymi infrastruktury informacji przestrzennej.

5) Zapewnienie niezbędnych przepływów danych z/do rejestrów publicznych.

Podstawową zasadą inicjatywy INSPIRE, która stanowi też ideę zawartą w ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej* jest udostępnianie danych. Zasada ta mówi, że organy administracji, prowadzące rejestry publiczne ze zbiorami danych, których dotyczy ustawa, w zakresie swojej właściwości - tworzą i obsługują sieć usług danych przestrzennych. Do usług tych zalicza się usługi: wyszukiwania, przeglądania, pobierania, przekształcania i umożliwiające uruchamianie innych usług danych przestrzennych. Usługi te mają być powszechnie dostępne za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Wskazane powyżej obowiązki w zakresie tematu „zagospodarowanie przestrzenne” dotyczą (w zakresie regulowanym zapisami ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

3.2 BADANIA I ROZWÓJ

1) Określenie optymalnych modeli danych w tematach IIP z uwzględnieniem wymagań INSPIRE oraz potrzeb i możliwości krajowych.

W celu określenia optymalnych modeli danych dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne” konieczne jest:

- określenie zestawu danych źródłowych dla potrzeb planowania przestrzennego;
- określenie minimalnego zestawu danych referencyjnych dla potrzeb planowania przestrzennego;
- określenie zestawu danych generowanych przez system planowania przestrzennego dla potrzeb innych sektorów ;
- opracowanie propozycji branżowego profilu metadanych dla dokumentów planistycznych;
- opracowanie katalogu, profili, hierarchii, a także zasad, aplikacji i wytycznych dla sporządzenia metadanych planistycznych.

2) Zapewnienie harmonizacji zbiorów i usług danych przestrzennych pod względem technologicznym.

Powinno podjąć się prace nad "ucyfrowieniem" istniejących rejestrów (ewidencji) publicznych z zakresu zagospodarowania przestrzennego oraz dodatkowo informacji przestrzennej zawartej w dokumentach planistycznych, tj. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

Rejestry (oraz docelowo dokumenty – po dokonaniu niezbędnej nowelizacji przepisów) stanowić będą zasadniczą informację dotyczącą „zagospodarowania terenu”.

Unormowania zawarte w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. *w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych* (Dz. U. Nr 289, poz. 1699) dotyczą m.in. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (akt prawa miejscowego podlegający publikacji) i mają na celu zapewnienie pełnej harmonizacji (pod względem technicznym i technologicznym) zbiorów danych i związanych z nimi usług, wymuszając w przypadku nowego planu miejscowego lub jego zmiany „cyfryzację” dokumentu planistycznego.

Cyfryzacja rejestrów ma na celu zapewnienie pełnej harmonizacji (pod względem technicznym i technologicznym) zbiorów danych przestrzennych i związanych z nimi usług oraz powinna mieć wpływ na uzgodnienie jednolitej metody wymiany danych przestrzennych. Działanie to powinno wynikać z uruchomienia alternatywnych grantów (projektów, opracowań badawczych) pilotażowych w zakresie harmonizacji danych planistycznych oraz standardu zapisu planistycznego.

3) Dalsze prace badawcze ukierunkowane na możliwie szybkie osiągnięcie praktycznych efektów IIP.

Prace badawcze umożliwiające osiągnięcie praktycznych efektów infrastruktury informacji przestrzennej polegać będą na:

- uruchomieniu zestawu projektów badawczych w ramach NCBiR (przygotowanie wniosku do NCBiR w sprawie programu badań i propozycji projektów);
- uruchomieniu zestawu projektów szkoleniowych w ramach POKL. Opracowanie zakresu i programu szkoleń specjalistycznych wpisanych w strukturę szkoleń ogólnych INSPIRE; rozeznanie możliwości finansowania, przygotowanie i uruchomienie projektów w ramach POKL lub dołączenie do prowadzonych lub przygotowywanych projektów. Koncepcja programu szkoleń specjalistycznych, opracowanie badawczo-wdrożeniowe;
- podjęciu debaty nad modelem i metodologią planowania przestrzennego, w tym w ramach prac Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, wsparcie przygotowania prac badawczych i działań organizacyjnych związanych z przemianami metodologii planowania, przygotowanie projektów grantów na rozwiązania techniczne infrastruktury informacji przestrzennej w gospodarce przestrzennej, zakresu i sposobu monitoringu przestrzeni oraz standaryzacji metadanych, usług i dokumentów planistycznych.

3.3 UPOWSZECHNIANIE WIEDZY I KSZTAŁCENIE SPECJALISTÓW

1) Upowszechnianie wiedzy i umiejętności w zakresie umożliwiającym szerokie korzystanie z zasobów informacyjnych objętych tematami programu.

Upowszechnianie wiedzy i umiejętności w zakresie korzystania z zasobów informacyjnych polegać będzie na:

- wymianie doświadczeń z wdrażania rozwiązań infrastruktury informacji przestrzennej w ramach RPO (minimum referencyjne) oraz projektów europejskich poprzez współpracę z MRR oraz
- utworzeniu i utrzymaniu portalu o charakterze informacyjnym i wsparcia technicznego wdrażania INSPIRE w gospodarce przestrzennej.

2) Kształcenie i doksztalcanie specjalistów zgodnie z rzeczywistymi potrzebami.

MT, BiGM planuje uruchomić zestaw projektów szkoleniowych w ramach POKL.

3.4 WSPÓLDZIAŁANIE W RAMACH INSPIRE

1) Zapewnienie dostępu instytucjom i organom Wspólnoty do zbiorów i usług danych przestrzennych zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 268/2010 z dnia 29 marca 2010 r.

Udostępnianie zbiorów za pośrednictwem usług pobierania, przekształcania oraz uruchamiania nowych usług, odbywa się z zachowaniem przepisów dotyczących rejestrów publicznych zawierających zbiory, i dotyczy też organów innych państw członkowskich i instytucji Unii Europejskiej.

Organy administracji, które za te usługi pobierają opłaty, na podstawie odrębnych przepisów, zapewniają ich realizację z uwzględnieniem przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Centralnym punktem dostępu do usług danych przestrzennych, w pełnym zakresie tematycznym i terytorialnym infrastruktury jest geoportal infrastruktury informacji przestrzennej, tworzony i utrzymywany przez Głównego Geodetę Kraju. Poprzez ten geoportal użytkownicy uzyskują dostęp do wszystkich krajowych zasobów infrastruktury informacji przestrzennej. Dane dostępne za pośrednictwem usług przeglądania, mogą mieć formę uniemożliwiającą ich wtórne wykorzystanie w celach zarobkowych.

2) Monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie określonym Decyzją Komisji z dnia 5 czerwca 2009 r.

Mając na uwadze harmonogram wdrażania Dyrektywy INSPIRE, który przewiduje, że metadane dotyczące tematów danych przestrzennych z 3 załącznika do Dyrektywy, który obejmuje między innymi temat 4 „zagospodarowanie przestrzenne”, mają zostać opublikowane do 3 grudnia 2013 r. Działania dotyczące tego tematu, prowadzone aktualnie w MTBiGM, nie są dostatecznie zaawansowane, aby można było wypełnić formularz monitorowania zgodnie z zasadami zawartymi w Decyzji Komisji z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie wykonania Dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania i sprawozdawczości (2009/442/WE).

4. STRESZCZENIE

Temat „zagospodarowanie przestrzenne” w Dyrektywie INSPIRE oraz we wdrażającej zapisy Dyrektywy ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, rozumiane jest jako zagospodarowanie terenu w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno – gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych.

Podstawową zasadą inicjatywy INSPIRE, która stanowi też ideę zawartą w ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej* jest udostępnianie danych. Zasada ta mówi, że organy administracji, prowadzące rejestry publiczne ze zbiorami danych, których dotyczy ustawa, w zakresie swojej właściwości - tworzą i obsługują sieć usług danych przestrzennych. Do usług tych zalicza się usługi: wyszukiwania, przeglądania, pobierania, przekształcania i umożliwiające uruchamianie innych usług danych przestrzennych. Usługi te mają być powszechnie dostępne za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Obowiązek wynikający z w/w ustawy dotyczy organów administracji prowadzących rejestry publiczne z zakresu tematu „zagospodarowanie przestrzenne”, tj. wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

Ustawa *o infrastrukturze informacji przestrzennej* wskazuje też organy administracji właściwe w sprawach koordynacji działań wdrożeniowych, tzw. „organy wiodące”. Jednym z nich jest minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, w zakresie tematu „zagospodarowania przestrzennego”, który:

- 1) w zakresie swojej właściwości, uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, tworzeniu i wdrożeniu systemów szkoleń obejmujących w szczególności zagadnienia z zakresu tworzenia, aktualizacji i udostępniania metadanych, finansowanych z własnych środków budżetowych lub współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 2) udostępnianiu organom administracji i osobom trzecim, włączonym do infrastruktury, informacji niezbędnych do wykonania zadań polegających na wprowadzaniu rozwiązań technicznych zapewniających interoperacyjność zbiorów i usług danych przestrzennych oraz harmonizację tych zbiorów i usług;
- 3) włączaniu do infrastruktury zbiorów i usług danych przestrzennych należących do osób trzecich za zgodą osób trzecich, jeżeli jest to zgodne z interesem publicznym, a włączane zbiory i usługi danych przestrzennych odpowiadają obowiązującym standardom technicznym;
- 4) w zakresie swojej właściwości, organizacji, koordynacji i monitorowania działań związanych z tworzeniem, utrzymywaniem i rozwijaniem infrastruktury, w zakresie przyporządkowanego tematu danych przestrzennych, mając w szczególności na względzie zapewnienie zgodności tych działań, w tym wprowadzanych rozwiązań technicznych, z przepisami dotyczącymi infrastruktury informacji przestrzennej;
- 5) uzgadnianiu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej planów określających zakres i metodykę działań związanych z realizacją zadań, o których mowa w pkt 4.

Do 3 grudnia 2013 r. mają zostać opublikowane metadane dotyczące tematów danych przestrzennych z rozdziału 3 załącznika do ustawy, który obejmuje między innymi temat 4: „zagospodarowanie przestrzenne”. Zakończenie prac nad właściwymi zbiorami danych przestrzennych z tego tematu, polegających na dostosowaniu ich do obowiązujących przepisów to odpowiednio styczeń 2015 r. - dla przetworzenia zbiorów, które zostały opracowane po wejściu w życie stosownych przepisów, a rok 2019 r. - dla pozostałych zbiorów.

Obecnie trwają kluczowe prace na poziomie EU, polegające na opracowaniu specyfikacji danych dla II I III załącznika, które mają być gotowe pod koniec 2012 r.. Z nich będzie wynikać m.in. standard techniczny zbiorów danych przestrzennych dla zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa o infrastrukturze informacji przestrzennej mówi wprost o zadaniu polegającym na organizacji („tworzeniu i wdrożeniu”), systemu szkoleń obejmujących zagadnienia z zakresu tworzenia, aktualizacji i udostępniania metadanych. Szkolenia te, na podstawie ustawy, finansowane mają być z własnych środków budżetowych lub współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. Najpierw muszą być one (szkolenia), jak podaje ustawa, opracowane pod względem merytorycznym, czyli powinno być określone, jakie informacje będą tam przekazywane.

Tworzenie systemu metadanych, wymaga opracowania branżowego profilu metadanych, określenia wytycznych technicznych, standardów, norm i regulacji, oraz podjęcia działań organizacyjnych

i kontrolnych, aby zapewnić warunki do uruchamiania procesu, który powinien zostać zakończony odpowiednio wcześniej, aby do 3 grudnia 2013 r. wszystkie podmioty odpowiedzialne za tworzenie metadanych wywiązały się ze swojego ustawowego obowiązku w zakresie opisu metadanymi istniejących zbiorów danych.

Za udostępnianie metadanych z tematu „zagospodarowanie przestrzenne” odpowiada Główny Geodeta Kraju.

Aby móc określić branżowy profil metadanych należy przedtem dokonać inwentaryzacji istniejących zasobów danych, tzw. audytu danych przestrzennych – analizy jakie dane są przechowywane, jak spójny (niespójny) jest to zasób, jaka jest rzeczywistość jego wartość, czy i gdzie występują kopie i multiplikacje danych.

Taki audyt danych przestrzennych na potrzeby budowy systemu metadanych przestrzennych powinien być praktycznie przeprowadzony w każdej instytucji posiadającej tego typu dane. Aby w danej instytucji zinwentaryzować dane i opracować do nich metadane należy:

- przeszkolić pracowników – bo audyt mogą robić pracownicy instytucji ale najlepiej pod zewnętrznym fachowym nadzorem;
- dokonać prac inwentaryzacyjnych audytu;
- określić hierarchię metadanych – trzeba wytworzyć metadane aż do poziomu atrybutu, a co najmniej obiektu;
- przyjąć zasady opisu danych metadanymi,
- stworzyć metadane przy pomocy aplikacji – programu komputerowego, edytora, który zapewnia ich poprawność;
- opublikować metadane.

Prace podjęte dotychczas nad opracowaniem profili metadanych zrodziły również szereg pytań, wątpliwości, nad ich wdrożeniem i praktycznym wykorzystaniem.

Wskazują, że jest to niewątpliwie bardzo nowoczesne narzędzie pracy, które z czasem będzie trwałym elementem warsztatu każdego urbanisty. Jednak należy zwrócić uwagę na konieczną elastyczność w kształtowaniu zapisów ustaleń dokumentów planistycznych. Nie może i nigdy nie powinna zaistnieć sytuacja, w której to „narzędzie” stanie się praktycznie twórcą dokumentów planistycznych. Każdy bowiem obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, ma swoją specyfikę, uwarunkowania, zwyczajowe zasady zagospodarowania terenu, których nie do końca można przewidzieć na etapie opracowywania profilu metadanych. Jedynie urbanista, kierując się swoją interdyscyplinarną wiedzą, doświadczeniem zawodowym, może podjąć próbę pogodzenia często sprzecznych interesów publicznych i prywatnych, do czego potrzeba mu elastycznego narzędzia pracy.

Polityka przestrzenna, po to by była skuteczna, wymaga zachowania ciągłości w dłuższym okresie czasu, przy czym musi reagować na zmiany, jakie dokonują się w jej otoczeniu – w tym na zmiany w przestrzeni. Oznacza to konieczność prowadzenia równoległych działań obejmujących:

- monitorowanie zmian w całej sferze gospodarowania, związanych z nim przekształceń środowiska przyrodniczego oraz ciągle aktualizowanie informacji o zasobach stanowiących podstawę rozwoju;
- diagnozowanie kształtowanych przeobrażeń oraz wynikających z nich uwarunkowań ekologicznych i społeczno - ekonomicznych;
- ciągle prognozowanie kierunków najbardziej prawdopodobnego rozwoju, wybór dostosowanych do nich strategii działania oraz prognozowanie i programowanie rozwoju w oparciu o ciągle aktualizowany obraz kształtowanej rzeczywistości.

Zadania te realizowane są przez ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej poprzez sporządzanie okresowych *Raportów o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju* (realizacja art. 46 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). Docelowo planowane jest aby ww. *Raport* stanowił wynikowy element krajowego monitoringu przestrzennego.

Przyjęcie zasady, że informacje przestrzenne będą publicznie dostępne w układzie paneuropejskim oznacza, że musi nastąpić proces ujednoczenia metod, systematyki, struktur organizacyjnych i rozwiązań prawnych w tym zakresie.

Wprowadzenie zasad infrastruktury informacji przestrzennej pozwala zracjonalizować, poprawić a jednocześnie znacznie skrócić fazę analityczno-studialną sporządzania dokumentów planistycznych. Osiągnane to będzie głównie poprzez łatwiejszy i tańszy dostęp do danych referencyjnych i źródłowych. Łatwiejsze też stanie się systemowe oddzielenie dokumentów analitycznych od stanowiących w planowaniu przestrzennym, co od dawna postulowano, dyskutując nad systemami monitoringu rozwoju przestrzennego.

Wprowadzenie ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* zwiększy dostępność do dokumentów planistycznych, co może skutkować zwiększeniem ich siły oddziaływania w procesie rozwoju przestrzennego. Dzięki temu może nastąpić przywrócenie gospodarce przestrzennej i jej służbom roli koordynacyjnej.

Należy przy tym mieć świadomość, że ciężar wdrożenia, zwłaszcza tej części ustawy, która odnosi się do zagospodarowania przestrzennego, spoczywa na samorządzie gminnym. Zadania z zakresu zagospodarowania przestrzennego są ich zadaniem, wynikającym z odpowiednich przepisów. Taka sytuacja nie występuje w przypadku np. danych geodezyjnych, czy środowiskowych, gdzie większość zadań leży ustawowo po stronie administracji rządowej.

Ponadto, należy mieć świadomość, że zainteresowanie infrastrukturą informacji przestrzennej ze strony obywateli, w pierwszym rzędzie dotyczyć będzie danych z zakresu zagospodarowania przestrzennego, o czym świadczy statystyka „wejść” na istniejące geoportale miejskie w Polsce.

Mając na uwadze problemy stojące zarówno przed organem wiodącym, jak i przede wszystkim przed organami administracji wdrażającymi przedmiotowe przepisy w temacie zagospodarowanie przestrzenne Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej we współpracy z Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa zorganizowało Seminarium pt. „Branżowy profil metadanych w zagospodarowaniu przestrzennym – doświadczenia krajowe i zagraniczne, drogi harmonizacji zbiorów danych”.

Seminarium odbyło się w dniach 1 i 2 grudnia 2011 r. i miało na celu określenie problemów związanych z wdrażaniem IIP w zagospodarowaniu przestrzennym oraz sposobów realizacji wymogów nałożonych przez Dyrektywę INSPIRE.

W wyniku dyskusji jaka odbyła się w jego trakcie sformułowano m.in. następujące wnioski i rekomendacje:

- Informatycy powinni współdziałać z urbanistami podczas cyfryzacji i wprowadzania danych przestrzennych, cyfryzacja jednak nie może zastąpić planowania. Niezbędny w planowaniu przestrzennym jest zamknięty katalog standardów.
- Ustalenia dotyczące INSPIRE muszą być możliwe do implementacji i praktycznego zastosowania. Metadane powinny być wprowadzane w minimalnym wymaganym zakresie, wystarczający jest profil obowiązujący INSPIRE z uzupełniającymi słownikami.
- Należy stworzyć wspólny język urbanistyczny umożliwiający wykorzystanie informacji zawartych w dokumentach planistycznych w takim zakresie, w jakim życzyć sobie będą jego odbiorcy. Inwestorzy nie powinni polegać tylko na interpretacji administratora danych przestrzennych, ale także powinni móc zapoznać się z tymi danymi.
- Konieczna jest dyskusja nad budową systemu monitoringu zagospodarowania przestrzennego, co wiąże się z dyrektywą INSPIRE. *Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju* stanowi zadanie MT,BiGM. Konieczne jest współdziałanie międzyresortowe z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. W tym celu wskazana jest budowa systemu teleinformatycznego.